

Værdighedspolitik – Udmøntning af værdighedsmilliard

Hvad er værdighed? Det er der nok ikke noget enkelt og entydigt svar på. Hvad der er værdigt for en, kan opleves uværdigt for en anden. Vi har alle vores historie og livserfaringer, der er med til at forme vores opfattelse af, hvad værdighed er.

Den enkelte har ret til at bestemme over sit eget liv. Hvidovre Kommune arbejder derfor for, at ældre selv går i spidsen og tilrettelægger deres ældreliv. Kommunens tilbud og støtte skal være så fleksible, at ældre kan leve så selvstændigt og uafhængigt af andres hjælp som muligt.

Hvidovre Kommunes værdighedspolitik er udarbejdet i et bredt samarbejde mellem Ældrerådet, lokalrådene, Handicaprådet, Ældre Sagen samt ledere og medarbejdere på ældreområdet. Værdighedspolitikken hænger tæt sammen med kommunens ældrepolitik.

Med Finansloven for 2016 er der afsat 1 mia. kr. årligt fra 2016 og frem til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik i kommunerne.

Midlerne i Værdighedsmilliarden ligger ud over kommunernes budgetter for 2016 og skal derfor gå til nye initiativer eller en udvidelse af eksisterende. Kommunerne skal udarbejde en redegørelse for anvendelsen af midlerne. Redegørelsen for 2016 skal senest være offentliggjort den 1. juli 2016 i forbindelse med vedtagelsen af værdighedspolitikken. Redegørelsen skal offentliggøres på kommunens hjemmeside med henblik på at skabe åbenhed om anvendelsen af de nye midler, der afsættes til at understøtte kommunens værdighedspolitik.

Hvidovre Kommune har i 2016 fået tildelt 8,856 mio. kr. af værdighedsmilliarden.

Som udgangspunkt skal disse midler gå til nye initiativer eller en udvidelse af eksisterende.

Inden for værdighedspolitikens temaer afsættes midler til en række nye indsatser. Derudover afsættes midler til udvidelse/fastholdelse af eksisterende indsatser, som kan imødegå fremtidige besparelseskrav. Kommunen står de kommende år over for betydelige udfordringer i form af krav om udgiftsreduktioner bl.a. som følge af stigende demografi på ældreområdet. På en række områder kan dette betyde servicereduktioner eller lukning af eksisterende tilbud.

I budget 2016 er der som vanligt indarbejdet konsekvenserne af den forventede demografiske udvikling, hvor der i de kommende år forventes en

stigning i særligt gruppen af 80+-årige. Til delvis imødegåelse af denne udgiftsstigning på ældreområdet blev der i forbindelse med budgetaftalen for 2016 indregnet en udgiftsreduktion på 1,5 mio. kr. årligt startende med 1,5 mio. kr. i 2016, 3 mio. kr. i 2017 og stigende i de efterfølgende år. Besparelsen var forudsat udmøntet via serviceomlægninger - her kunne bl.a. foreslås Ældrelin Hvidovre og aktiviteter på plejecentrene. Med værdighedsmidlerne vil det være muligt at fastholde disse tilbud til ældre.

Derudover fremgår en række indsatser, som fremadrettet ville være i risiko for at blive påvirket af generelle besparelser i øvrigt, men som med finansiering fra velfærdsmilliarden vil kunne fortsætte. Det er alle indsatser, som falder inden for formålet med værdighedsmilliarden.

Der indgår midler fra værdighedsmilliarden til følgende indsatser under hver af overskrifterne i værdighedspolitikken:

TEMA: LIVSKVALITET

Det er forskelligt, hvad der giver livskvalitet for den enkelte. Samværet med andre mennesker er dog vigtigt for de fleste. Det at være noget for og sammen med andre kan også gøre sig gældende, når man som ældre efter evne og interesser bidrager og deltager i samfundslivet.

Livskvalitet på plejecentre (ny indsats)

Samværet med andre mennesker er vigtigt for de fleste. Et gensyn med havnen, torvet eller det gamle nabolag kan være med til at genopfriske gamle minder og få en snak om dem. Hvis det samtidig foregår på cykel, giver det også mulighed for at få frisk luft i kinderne og vind i håret. Kommunens plejecentre har gode erfaringer med duo-cykler, som giver mulighed for, at medarbejdere, frivillige, familie og venner kan cykle en tur sammen med borgerne på plejecentrene. Derfor afsættes midler til køb af flere cykler.

Livskvalitet på plejecentrene indgår med 0,2 mio. kr. i 2016.

Aktiviteter på plejecentre (eksisterende indsats)

Aktiviteter giver anledning til samvær. På kommunens plejecentre øges mulighederne for at afholde aktiviteter med mere for borgerne. Aktiviteterne planlægges og afvikles med afsæt i borgernes ønsker og behov.

Aktiviteter på plejecentre indgår med 0,76 mio. kr. fra 2018.

Velvære og bevægelse på plejecentrene (ny indsats)

At være sammen om en aktivitet eller et spil, hvor man samtidig får bevæget sig og får et godt grin giver mening for mange på tværs af alder. For at understøtte mulighederne for samvær med venner, familie og andre borgere på plejecentrene får hvert plejecenter en "Aktivitets- og bevægelsespakke". Den kan fx indeholde store gulvspil, havespil, bolde, cykeltrænere, der kan bruges af kørestolsbrugere eller lignende. Udstyret kan bruges af både beboere, pårørende og andre besøgende, og måske både ude og inde, så det giver mulighed for hygge i haven eller gården, når solen kigger frem, mens det i den kolde tid kan bruges indendørs. Pakkerne sammensættes i dialog med plejecentrene.

Aktivitets- og bevægelsespakker indgår med 1 mio. kr. i 2016.

Styrket indsats til borgere med demens (ny indsats)

At få konstateret demens er ofte ensbetydende med, at både borgeren og familien skal forberede sig på, at hverdagen ændres. De ønsker man har haft til ældrelivet og hverdagens rutiner skal justeres, men det er også vigtigt stadig selv at kunne bestemme over egen hverdag. Derfor udvikles et tilbud til nydiagnosticerede demente og yngre demente, hvor der sættes fokus på en tidlig indsats i borgerens hjem. Indsatsens omdrejningspunkter vil fx være at støtte borgeren og de pårørende i overvejelser om, hvordan man får en god hverdag med demens, og hvordan bevarer man kontakten til familie og venner.

Til styrket indsats til borgere med demens indgår med 0,5 mio. kr. i 2016 og de efterfølgende år.

Aflastning af pårørende til hjemmeboende borgere med demens (eksisterende indsats)

Borgere med demens og deres pårørende kan opleve mange udfordringer, når hverdagen ændres som følge af demenssygdommen. For de borgere, hvor de pårørende og borgeren bliver boende sammen, bliver det ofte tiltagende mere ressourcekrævende for den pårørende, at støtte og pleje den demensramte, og sygdommen har i mange tilfælde stor betydning for den pårørendes muligheder i hverdagen. Siden 2014 har der været etableret et tilbud om aflastning til pårørende og demente, der fortsat bor i egen bolig. Med tilbuddet får de demente gennem tilbuddet "Vandre i naturen" mulighed for samvær med andre demente og for at komme ud i naturen og få gode oplevelser og bevægelse. Samtidig bliver de pårørende aflastet og får en rum tid alene, hvor de fx kan fastholde gamle rutiner eller være sammen med venner. De hidtidige erfaringer peger på, at både borgerne og de pårørende oplever positive effekter af indsatsen.

Tilbuddet indgår med 0,7 mio. kr. fra 2017.

Indsats målrettet slidgigt blandt ældre (ny indsats)

En del ældre udvikler slidgigt og oplever, at sygdommen giver symptomer i form af smerter i dagligdagen. Nogle af de som udvikler slidgigt ved ikke, at de ved at gøre en indsats selv, kan reducere smerterne som følge af sygdommen. Der planlægges et årligt undervisningsforløb om slidgigt, som afholdes i Aktivitetscenteret i Hvidovregade. Forløbet har fokus på, hvordan man i hverdagen lever med slidgigt, herunder hvordan man kan forebygge smerter gennem træning.

Målrettet slidgigt indgår med 30.000 kr. i 2016 og 2017.

Pulje til særligt omsorg (omsorgskriteriet hjemmehjælp) (eksisterende indsats)

På hjemmehjælpsområdet er der afsat en pulje til særlig omsorg. Puljen giver mulighed for, at der til borgere, som har et helt særligt behov eller står i en særlig kompliceret livssituation kan visiteres fx et ekstra besøg fra hjemmehjælpen med henblik på at øge borgerens tryghed og livskvalitet.

Denne pulje er inden for rammerne af værdighedsmilliarden og indgår med 0,17 mio. kr. i 2017 stigende til 0,5 mio. kr. i de efterfølgende år.

Ældre i Hvidovre (eksisterende indsats)

Ældre i Hvidovre er en kursusrække, som klæder borgerne på til at sætte sig i spidsen for deres eget ældreliv. Med temaer som arveret og pension, tryghed i og udenfor hjemmet, sundhed og trivsel og netværk og fællesskaber, har kurset siden opstarten i efteråret 2015 kørt med fulde hold hver gang. Deltagerne melder tilbage, at de går fra kurset med god og nyttig viden, som de kan bruge i hverdagen.

Med de resterende midler fra værdighedsmilliarden er det muligt at indregne udgifter til Ældre i Hvidovre med 1,0 mio. kr. i 2018 og 1,3 mio. kr. i 2019, så indsatsen gøres permanent.

TEMA: SELVBESTEMMELSE

Alle har behov for selv at bestemme over egen hverdag, også når der bliver behov for støtte og vejledning til at kunne træffe beslutninger. Mange vil så vidt muligt gerne fastholde deres hidtidige rutiner, mens andre har et ønske om forandringer. Det gælder også eventuelle rutiner forbundet med behov for pleje og omsorg.

En smartere hverdag – hjemmeboende ældre (ny indsats)

Ældre i egen bolig vil gerne selv bestemme, hvordan hverdagen skal tilrettelægges, og fastholde rutiner de har haft livet igennem. Både når det kniber lidt, og når det kniber mere med at klare det hele selv. På en række områder er der allerede smarte løsninger på markedet, som kan gøre hverdagen lettere, når det begynder at knibe, eller som gør, at man selv kan tilrettelægge hverdagen. Det er ting, som fx en strømpepåtager, der gør det muligt selv at tage kompressionsstrømper på og dermed bestemme, hvornår man vil op af sengen, eller det er teknologi, som gør det muligt, at lave genoptræning på egen hånd hjemme i stuen, frem for at møde til et fast tidspunkt i træningscenteret.

En smartere hverdag indgår med 1,1 mio. kr. til indkøb af velfærdsteknologi.

En smartere ældrepleje – plejkrævende ældre i egen bolig eller på plejecenter (ny indsats)

Når hverdagen bliver svær, og man har brug for meget pleje og omsorg, kan det være betydningsfuldt, at man kan bevare muligheden for at fastholde rutiner og på egen hånd klare de mest personlige opgaver. Med smarte løsninger kan livskvaliteten og selvbestemmelsen øges - også for nogle af de borgere, der har brug for hjælp til mange af hverdagens gøremål og personlige opgaver enten i det, der har været deres hjem gennem et langt liv eller i en pleje- eller ældrebolig.

Der afsættes 1,0 mio. kr. til indkøb af velfærdsteknologi i 2016.

TEMA: KVALITET, TVÆRFAGLIGHED OG SAMMENHÆNG I PLEJEN

At medarbejderne har de rette kompetencer og ressourcer er vigtigt for, de ældres oplevelse af kvalitet i plejen. Der kommer hele tiden nye behandlingsmetoder, og borgerne skal hurtigere hjem fra hospitalet. Det betyder, at de ældre skal have behandling og støtte til mere komplekse plejeopgaver.

Det tværfaglige samarbejde mellem mange faggrupper og aktører har også en stor indflydelse på kvaliteten i plejen. Sammenhængen mellem hvornår og hvordan hjælpen leveres har stor betydning for borgernes mulighed for rehabilitering og for modtagelsen af den rigtige pleje. Behandlingsforløb tilrettelægges gennem viden og dialog, hvor det tværfaglige og de ældres forventninger tilsammen giver oplevelsen af livskvalitet og selvbestemmelse.

Højere livskvalitet og mere selvbestemmelse i ældreplejen (ny indsats)

Med henblik på at ruste medarbejderne til mere komplekse borgerforløb, styrke rehabiliteringsindsatsen og skabe grundlag for endnu bedre videndeling og dialog mellem borgere og medarbejdere og medarbejdere i mellem på tværs af fagligheder igangsættes et omfattende kompetenceløft på ældreområdet med følgende fokuspunkter:

- Tværfagligt samarbejde, dialog og viden (dokumentation)
Bedre borgerforløb med mere sammenhæng gennem videndeling og bedre dialog. Senest i 2017 skal alle kommuner have implementeret et nyt dokumentationsredskab – Fælles sprog III (FSIII). Hvis alle de muligheder redskabet rummer tages i brug, vil det styrke dialog, videndeling, koordination og sammenhæng i plejen til gavn for borgerne. Indsatsen skal styrke medarbejdernes kompetencer, når det handler om videndeling og dialog om de enkelte borgerforløb, således at kvaliteten i forløbene styrkes.
- Smart hverdag (selvbestemmelse og selvstændighed gennem velfærdsteknologi)
Højere kvalitet og bedre rehabilitering med støtte til at fortsætte hverdagens rutiner på trods af begrænsninger. Det kan være, at det er meningsfuldt selv at smøre frokost, deltage i aktiviteter man selv skaber, eller løse opgaver, man har beskæftiget sig med hele livet. Nogen gange kan en smart løsning med ny teknologi gøre det muligt at fortsætte hverdagens rutiner og opnå et mere selvstændigt liv eller være "herre i eget liv" og fx selv vælge, hvornår genoptræningen skal foregå. Hvis borgerne skal støttes bedst muligt i at bevare færdighederne og tage smarte løsninger i brug, er der behov for, at medarbejderne er klar og har kompetencerne til at hjælpe borgeren i gang og tilrettelægge støtten, så den involverer borgeren mest muligt.
- Rehabilitering
Når en borger har et rehabiliteringsforløb, med fx både personlig og praktisk hjælp, sygepleje og genoptræning, kan der være et særligt behov for at indsatsen tager højde for borgerens ønsker og forventninger, så forløbet ikke opleves forvirrende og utrygt. Det kræver særlige kompetencer hos medarbejderne at støtte borgerne i forløbet, og de skal være klædt på til at gå i dialog med borgeren, så støtte og hjælp tilrettelægges med respekt for borgerens ønsker til hverdagen og med fokus på rehabilitering, så borgeren opnår størst

mulig selvstændighed i hverdagen, livskvalitet, tryghed og faglig kvalitet.

- Komplekse plejeforløb

Svækkede ældre kan opleve at blive indlagt ofte. I nogle tilfælde er det med den rette indsats muligt at hjælpe borgeren hjemme i trygge omgivelser og dermed undgå en unødvendig indlæggelse, der kan opleves som en belastning for borgeren. Men det vil kræve, at medarbejderne (særligt sygeplejen) har særlige kompetencer i forhold til behandlingsopgaver, forebyggende indsatser og problemstillinger, der ofte ses hos ældre medicinske patienter.

Der afsættes i perioden 2016-2018 midler til at gennemføre et omfattende kompetenceløft på tværs af ældreområdet. Kompetenceløftet skal styrke medarbejdernes kompetencer indenfor områderne: tværfaglig koordination og dialog, dokumentation (FSIII), rehabilitering, smart velfærd (velfærdsteknologi) og ældre medicinske patienter. Kompetenceløftet vil omfatte medarbejdere i hjemmeplejen, på plejehjem, i hjemmesygeplejen, i visitationen og i genoptræningen.

Kompetenceudvikling indgår 2,2 mio. kr. i 2016, 3,45 mio. kr. i 2017 og 0,25 mio. kr. i 2018.

Kom trygt hjem-forløb (ny indsats)

En række borgere er usikre og utrygge, når de skal hjem fra hospitalet og i gang med hverdagens rutiner, nogle har samtidig et sparsomt netværk eller sygdommen gør, at de ikke kan deltage i samværet med venner og familie. Der afsættes midler til at etablere "Kom trygt hjem"-forløb til særligt sårbare borgere, som giver mulighed for at følge borgerne længere tid og støtte dem i at finde sig til rette i hjemmet og hverdagens rutiner igen.

Kom trygt hjem-forløb indgår med 0,9 mio. kr. i 2016 og 1 mio. kr. i 2017.

Bedre døgnrehabilitering (ny indsats)

En række ældre oplever på et tidspunkt at blive alvorligt syge eller komme til skade fx i forbindelse med et fald. Med kortere indlæggelser og nye behandlingsmetoder udskrives borgerne hurtigere fra hospitalet. Nogle ældre vil - inden de igen kan vende hjem og genoptage hverdagens rutiner - have behov for ophold på en midlertidig døgnplads på Svendebjerghave. For at styrke genoptræningsmulighederne og rehabiliteringsindsatsen afsættes der midler til køb af trænings- og rehabiliteringsudstyr.

Bedre døgnrehabilitering indgår med 0,25 mio. kr. i 2016.

Tidligere indsats til de svækkede ældre (ny indsats)

De medarbejdere, der kommer i de mest svækkede borgeres hjem, er også de, der har de bedste muligheder for at observere, når en borger får det værre, og der er behov for en særlig indsats for fx at forebygge at sygdommen udvikler sig, eller at borgeren skal indlægges på hospitalet. Hjemmeplejen har allerede særligt fokus på svækkede borgere, men for at styrke forebyggelsen af unødvendige indlæggelser og støtte kvalitet og sammenhæng i plejen indkøbes et digitalt system (såkaldte digitale triage-tavler), som kan understøtte den faglige dialog og opmærksom på den enkelte borger.

Der afsættes 0,1 mio. kr. til indkøb af triagetavler i 2016.

Tværfagligt team (eksisterende indsats)

Nogle ældre oplever at tabe funktionsniveau eller blive pludseligt dårlige af sygdomme eller tilstande, som med fordel kan behandles i vante omgivelser i borgerens eget hjem. På den måde kan borgeren undgå den belastning en indlæggelse kan være. Tværfagligt team understøtter sygeplejen og hjemmeplejens indsats hos borgere, der oplever fald i funktionsniveau, og som er i risiko for at blive unødvendigt indlagt eller genindlagt herunder også med akutsygeplejefunktion.

Tværfagligt team indgår med 1,28 mio. kr. i 2018 og 2019.

TEMA: MAD OG ERNÆRING

Mad og drikke har betydning for livskvaliteten, idet måltiderne er en stor og vigtig del af hverdagslivet, ligesom maden for flere er en del af den personlige identitet.

Den rigtige ernæringsmæssige sammensætning af kosten med friske råvarer, som falder i den ældres smag, kan give mere energi og lyst til at deltage i hverdagslivet samtidig med, at sygdom og hospitalsindlæggelser forebygges.

Et appetitligt måltid består af mere end kvaliteten af maden. Omgivelserne og selve anretningen er også af betydning for, hvordan et måltid smager og opleves.

Hvidovre Kommune har de senere år haft et stort fokus på mad og ernæring både i forhold til hjemmeboende ældre og ældre i plejebolig. Dette fokus forsættes og fastholdes de kommende år. Der arbejdes således løbende med at udvikle rammerne for måltidet på plejecentrene og med at forebygge utilsigtet væggtab. Tilsvarende arbejdes der også løbende med at udvikle kvaliteten af maden.

Ernæringsindsats til småtspisende ældre (eksisterende indsats)

Mad og måltider rummer et stort potentiale i forhold til at skabe livskvalitet, fastholde eller genvinde helbredet og klare dagligdags gøremål. Derfor er der etableret en indsats med fokus på at ældre, der har svært ved at få spist tilstrækkelig mad eller som har oplevet et utilsigtet væggtab får (gen)etableret gode spisevaner, så de kan genvinde kræfterne.

Ernæringsindsats indgår med 0,81 mio. kr. i 2018 og 2019.

TEMA: EN VÆRDIG DØD

For langt de fleste ældre betyder det meget at have vished om, at de kan få en værdig afslutning på livet. Dette indebærer blandt andet at deres ønsker til den sidste tid så vidt muligt bliver respekteret. Flere ønsker at dø i kendte omgivelser, hvor der er mennesker omkring dem. Nogle ældre har også ønsker i forhold til livsforlængende behandling, som i videst muligt omfang skal respekteres. Trygheden ved at vide at man kan modtage den nødvendige pleje og behandling frem mod livets afslutning er af stor betydning.

Hvidovre Kommune arbejder løbende med at sikre rammerne for en værdig død. På plejehjemmene er der både særlige plejefaglige indsatser til døen-

de borgere, og plejehjemmene har traditioner, som afhængigt af borgerens og de pårørendes ønsker, er en del af afslutningen på livet.

Derudover er der også en særlige indsats til døende borgere i eget hjem og på de midlertidige døgnpladser. Indsatserne under teamet kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen vil desuden også understøtte det fortsatte arbejde med en værdig død.

Udarbejdelse af Værdighedspolitikken

Af velfærdsmidlerne finansieres svarende til en måneds ressourcer til udarbejdelse af værdighedspolitikken – dette vurderes til 60.000 kr. i 2016.

Samlet overblik over forslag til anvendelse af værdighedsmilliard

Beløb i 1.000 kr.	2016	2017	2018	2019
Demografireduktion (2016 og 2017)	1.500	3.000	3.000	3.000
Livskvalitet				
Livskvalitet på plejecentre	200			
Aktiviteter på plejecentre			760	760
Velvære og bevægelse på plejecentrene	1.000			
Styrket indsats til borgere med demens	500	500	500	500
Demensindsats, hjemmeboende borgere		711	711	711
Indsats målrettet slidgigt blandt ældre - temamøde i Aktivitetscentret	30	30		
Pulje til særlig omsorg (hjemmehjælp)		165	500	500
Ældrelev Hvidovre			1.045	1.295
Selvbestemmelse				
En smartere hverdag	1.141			
En smartere ældrepleje	1.000			
Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng				
Højere livskvalitet og mere selvbestemmelse i ældreplejen - kompetenceløft	2.200	3.450	250	
Kom trygt hjem-forløb	875	1.000		
Bedre døgnrehabilitering	250			
Tidligere indsats til de svageste ældre	100			
Tværfagligt team			1.280	1.280
Mad og ernæring				
Indsats målrettet småtspisende ældre			810	810
Øvrige				
Udarbejdelse af værdighedspolitik	60			
I alt forslag til aktiviteter -	8.856	8.856	8.856	8.856
Værdighedsmilliard - udmeldt fra Ældre- og Sundhedsministeriet	8.856	8.856	8.856	8.856